

TARTALOM

Bevezető	9
I. A BETHLEN-KUTATÁS TANULSÁGAI.	
MEGJEGYZÉSEK A KUTATÁSTÖRTÉNETHEZ.....	11
Bethlen Miklós emlékiratának erdélyi, XVIII–XIX. századi kéziratos korpusza.....	11
Szövegkiadások.....	21
Hogyan olvassuk/olvashatjuk Bethlent? – módszertani alaptervetés, tematikai behatárolás és célkitűzések	30
II. ÖN/ÉLET/ÍRÁS.....	37
Elméleti szempontok	37
Énreprezentáció és önéletírás	38
Történeti reprezentáció és önéletírás	41
A puritanizmus mint elsődleges kontextus	46
III. A PURITANIZMUS KEGYESSÉGI/TEOLÓGIAI ÉS RETORIKAI JELENLÉTE BETHLEN MIKLÓS EMLÉKIRATÁBAN.....	53
A személyesen megélt kegyesség puritánus gyökerei... Az üdvözülés folyamatának, bizonyosságának puritánus értelmezései	54
A bethleni pietas praxisa és potenciális retorikai forrása(i)	80
A kegyesség retorikai implikációi.....	85

IV. EMLÉK-IRAT. A MÚLTRÓL VALÓ BESZÉD MINT TÖRTÉNETI REPREZENTÁCIÓ	99
Bethlen Miklós emlékirata mint történeti forrás.....	102
Az egyéni emlékezet és a közösségi/kulturális emlékek	106
A történeti tudat privát és közösségi jegyei.....	114
Történelemkonceptió az emlékiratban	120
A tradíció modellje	121
Modell és applikáció.....	125
Metahistóriai sajátosságok.....	142
 V. SZEMÉLYISÉGGONSTRUKCIÓK	
AZ ÉN KÉPZETEI.....	147
Az énreprezentáció mint én-performancia (self-fashioning)	147
A puritanizmus szerepkörei Bethlen Miklós énreprezentációiban	158
A privatus és publicus nyilvánosságmodellek reprezentációs sajátosságai	158
A puritánus kontextus artikulálta szerepkörök jelenléte az én-performanciában (self-fashioning)	164
Publica privatis anteponeudo bonis. Mártír és próféta	174
A paraklétoszi szerepkör lehetősége.....	187
 VI. EXCURSUS: MONTAIGNE ÉS BETHLEN (?).....	193
„Meztelen” (tout nud) moralista „magyar köntösben”	193
A (félre)értés jogán	193
Virtus vs. pietas	195
Bethlen diskurzusának karteziánus relevanciái.....	209
Montaigne apja és Bethlen (!?)	215
Konklúziók.....	216
 VII. KONKLÚZIÓK.....	223
A puritanizmus az emlékirat felől szemlélve.....	223
Bethlen Miklós őszintesége.....	226
Végszó helyett.....	236
 Hivatkozások.....	237